

Snippet van [Tom Koornwinder](#), 25 oktober 2025: no. 13, Israël en Palestina, de actualiteit van het Oude Testament.

Vorige week zaterdag waren wij bij een uitvoering van Handel's oratorium [Athalia](#) in het Muziekgebouw aan het IJ door Ton Koopman met zijn koor en orkest en met solisten. Dit volledig onbekende avond vullende werk van Handel is schitterend. Het verhaal gaat over een episode in het Oude Testament in de tijd dat er twee Joodse rijken zijn: het tweestammenrijk Juda met hoofdstad Jeruzalem en het tienstammenrijk Israël met hoofdstad [Samarita](#) (restanten op bezette westelijke Jordanoever 50 km ten noorden van Jeruzalem). [Athalia](#) was een dochter van koning Achab van Israël en zijn vrouw Izebel (van Fenicische afkomst). Zij trouwde met de koning van Juda en heerste na zijn dood alleen over Juda. Zij bevorderde de Baäl-verering en liet nakomelingen van koning David, dus potentiële rivalen, doden, maar één kleinzoon van haar werd schuil gehouden in de Joodse tempel van Jeruzalem en zou uiteindelijk de troon van Juda bestijgen. Het verhaal is tamelijk gecompliceerd en daarom keek ik ook even in deel 5 van [De Bijbel voor ongelovigen](#), een zedelijke hervertelling van het Oude Testament door Guus Kuijer, die ik indertijd met veel belangstelling heb gelezen om mijn wat weggezakte kennis op te halen van de oudtestamentische verhalen die ik had meegekregen bij mijn protestants christelijke opvoeding..

Kuijer heeft de aardige gewoonte om voor elke episode weer een andere zogenaamde verteller te kiezen, vaak een onconventionele keuze. Bij het lange verhaal over de tijd van koning Achab is Achab's vrouw [Izebel](#) de verteller. Het verhaal over Athalia in Jeruzalem bleek er niet in voor te komen, maar al bladerend vond ik op pp. 33, 34 het volgende:

“Jaren later drong pas tot mij door hoe gevaarlijk de politieke situatie voor Israël was. Er leefden twee volken naast elkaar in hetzelfde land: de Hebreëen en de Kanaänieten, de Hebreëen als overwinnaars, de Kanaänieten als overwonnenen en dus als tweederangs burgers die genoeg moesten nemen met het onvruchtbaarste land en de hardste arbeid. Maar terwijl de Kanaänieten in eigen land weinig aanzien genoten, waren ze cultureel en godsdienstig veel meer verwant aan de omringende volken dan de Hebreëen. Met de Kanaänieten had Israël een bevolkingsgroep in huis die een invasie vanuit vrijwel elk buiten-land zou toejuichen. Ik hoef niemand uit te leggen hoe gevaarlijk een dergelijke situatie is.”

“Daarom was het verstandige politiek van Omri en Achab om de Kanaänieten aan het koningshuis te binden door hun gewoonten en gebruiken te respecteren en hun heiligdommen te beschermen tegen de godsdienstige ijver van hun overwinnaars. Die politiek was ook in het belang van de Hebreëen. Je kunt geen politieke stabiliteit bereiken door het onderdrukken van de ene en het bevoordelen van de andere bevolkingsgroep. Je kunt geen verbond sluiten met de omringende landen als je er in het binnenland blijk van geeft op de cultuur van diezelfde landen neer te zien. Als Israël wilde overleven, moest het leren leven met zijn buurlanden en dat hield in dat het moest leren leven met de overwonnen Kanaänieten. Iedere Kanaäniet wiens tradities en godsdienstige gebruiken werden gesmoord was een potentiële dolk in de rug van Israël en een uitnodiging aan het buitenland om het land binnen te vallen. De Hebreëen moesten leren dat ze het land deelden met anderen, dat er dus naast hun god andere goden leefden.”

Zeer wijze woorden, dacht ik, die uiterst actueel zijn. Tot mijn verrassing las ik pas dat afgelopen zondag Trump's schoonzoon [Jared Kushner](#), die samen met [Steve Witkoff](#) met Hamas onderhandelde over het nu bereikte akkoord, in het Amerikaanse TV-programma *60 Minutes* (waarin Lesley Stahl hen beiden interviewde) essentieel hetzelfde zei. Ik citeer uit het [script van het TV-interview](#):

“The biggest message that we've tried to convey to the Israeli leadership now is that, now that the war is over if you want to integrate Israel with the broader Middle East, you have to find a way to help the Palestinian people thrive and do better. ”

Ik werd ook getroffen door het volgende stuk in dit interview:

Kushner: Hamas's worst nightmare in the deal would be that Israel withdrew to the agreed upon line, Hamas released all the hostages, and then once that occurred, Israel just resumed the war and went back to going after them.

(To reassure Hamas, President Trump gave Kushner and Witkoff permission to talk directly with the terrorists, a big break with diplomatic protocol. On October 8, the two landed in Egypt to deliver a message from President Trump to al-Hayya, Hamas' top negotiator.)

Witkoff: The president said "We will stand behind this deal. We will not allow the terms of this deal for any party to be violated. And both sides will be treated fairly.“ So we got into the room. The lead negotiator was sitting right next to me.

Stahl: That negotiator was in Doha when the Israelis struck. He survived--but his son was killed.

Witkoff: That's right. That's right-- And we expressed our condolences to him for the loss of his son. He mentioned it. And I told him that I had lost a son, and that we were both members of a really bad club, parents who have buried children. (Witkoff's son, Andrew, died of an opioid overdose at the age of 22.)

Kushner: When Steve and him spoke about their sons, it turned from a negotiation with a terrorist group to seeing two human beings kind of showing a vulnerability with each other.

Stahl: Is it true that once the deal was agreed to that the Israelis there at that meeting and the Qataris began to hug each other?

Witkoff: Absolutely. And I thought to myself, "I wish the world could've seen it."

Tot ik dit las, had ik geen hoge dunk van Kushner en Witkoff (zoals van niemand die voor Trump blijft werken). De verdere fasen van het Gaza-plan van Trump, dat beiden helpen te realiseren, [miskennen de rechten van de Palestijnen](#). Toch gaven bovenstaande passages uit het interview mij een opkikker en begin ik te geloven dat we hier te maken hebben met twee *adults in the room*. En zelfs Trump heeft net iets ongekenks gezegd: [hij zal steun aan Israël stopzetten als Israël de westelijke Jordaanoever annexeert](#).